

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jana Mihala a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci obžalovaného **Ing. Ľ. B.** pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) prerokoval na neverejnom zasadnutí 25. júna 2009 v Bratislave odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podané proti rozsudku Špeciálneho súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 28. mája 2007, sp.zn. BB – 3Tš 18/2006 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 321 ods.1 písm. c/ Tr. por. sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu **z r u š u j e.**

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa **vracia** súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 28.mája 2007, sp.zn. BB – 3Tš 18/2006 bol obžalovaný Ing. Ľ. B. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 zák.č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.),ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

v postavení generálneho riaditeľa záujmového združenia právnických osôb N., Z., B. (ďalej len N.), v Bratislave dňa 19. augusta 2005 v rozpore s článkami 5 ods. 2, 13 ods. 12 písm. b/, písm. d/ a článkom 15 ods. 3 písm. b/, písm. c/ Stanov, článkom 9 kapitoly 9.2,11

kapitoly 11.2 písm. b/ a článkom 13 kapitoly 13.4 písm. c/ Štatútu N., teda svojvoľne, bez informovania, predchádzajúceho schválenia a rozhodnutia správnej rady tejto Agentúry, realizoval Program rizikového kapitálu č. G 20050801, na základe ktorého dňa 22. augusta 2005, taktiež bez schválenia a rozhodnutia správnej rady Agentúry, podpísal 7 prevodných príkazov na prevod finančných prostriedkov z účtu N. vedených vo V., T., a.s., I., a.s., E., a.s., a S., a.s. Bratislava na účty spoločnosti C., s.r.o. Košice vo výške 1 584 470 000 Sk, ku škode N., Z., B., v tejto sume.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (č.l. 1402 – 1405). V záverečnom návrhu podaného odvolania sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa s tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Dôvodil tým, že podľa jeho názoru „z hľadiska hodnotenia dôkazov a ustálenia skutkového stavu, v zmysle § 2 ods.10, ods. 12 Tr. por., v kontexte so súdom uplatnenou zásadou „in dubio pro reo“, sú rozhodujúce v danej veci nasledovné objektívne udalosti (a nie prioritne subjektívny postoj osôb k nim, hoci nemožno poprieť ich dôležitosť a dôkazný význam):

- rozsah informovania správnej rady obžalovaným a vývoj kauzy po zasadnutí správnej rady N. z 12. augusta 2005, najmä rýchlosť opatrení prijímaných obžalovaným

- výsledky kontrolnej činnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky a Úradu pre verejné obstarávanie.

Obžalovaný Ing. B. správnu radu informoval o Programe rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky len veľmi okrajovo a predložil jej na rokovanie písomnosti, ktoré mu správna rada pre ich neúplnosť a nekvalitu uložila doplniť a prepracovať a následne o nich správnu radu informovať. Obžalovaný správnej rade zamlčal aktuálny stav verejnej súťaže, ako aj opatrenia, ktoré mienil realizovať už v najbližších dňoch. Prokurátor vyslovil názor, že pokiaľ by obžalovaný informoval správnu radu transparentne a vyčerpávajúco o realizácii Programu rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky, bol by priebeh a závery správnej rady nevyhnutne odlišný, teda totožný s jej negatívnymi závermi prijatými 22. augusta 2005.

Okrajové informovanie správnej rady o predmetnej problematike a zamlčanie plánovaných opatrení považuje odvolateľ za začiatok protiprávneho konania obžalovaného.

Ďalšou objektívnou skutočnosťou, ktorá podľa prokurátora svedčí o predchádzajúcom nesúhlase správnej rady s takouto realizáciou správy rizikového kapitálu obžalovaným, je fakt, že správna rada opäť zasadla 22. augusta 2005 a prijala závery jasne deklarujúce svoj nesúhlas s postupom obžalovaného. Prijala tiež opatrenia deklarujúce nedôvodnosť skoršieho postupu obžalovaného, ktorými boli

- 24. augusta 2005 - odvolanie obžalovaného z funkcie generálneho riaditeľa agentúry a vymenovanie nového riaditeľa

- 25. augusta 2005 – vrátenie finančnej čiastky C., s.r.o. Košice na účty Agentúry

- 10. septembra 2005 – Dohoda o zrušení zmluvy o správe rizikového kapitálu

- zmena Programu rizikového kapitálu, vznik nového, vyslovenie súhlasu správnou radou v lehote do 28. februára 2006.

Ďalšiu objektívnu udalosť svedčiacu o protiprávnosti konania obžalovaného vidí odvolateľ vo výsledkoch kontrolnej činnosti štátnych orgánov zo septembra 2005, a to Ministerstva financií SR a Úradu pre verejné obstarávanie, ktorým súd v rozsudku nevenoval pozornosť.

V kontexte s týmito skutočnosťami potom výpovede svedkov – členov správnej rady vyznievajú, podľa odvolateľa, jednoznačne usvedčujúco so záverom, že obžalovaný nemal mandát na ním zvolenú realizáciu Programu rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky.

Za daných okolností a stavu dokazovania nebola zo strany súdu dôvodná aplikácia zásady „in dubio pro reo“ vedúca k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák.

Z vyjadrenia obžalovaného Ing. Ľ. B. k podanému odvolaniu z 1. augusta 2007, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu vyplýva, že podané odvolanie považuje za nedôvodné, a preto navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky toto odvolanie postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Vyslovil názor, že špeciálny súd na hlavnom pojednávaní vykonal dôkazy v rozsahu potrebnom a dostatočnom na zistenie skutkového stavu veci a pri ich vykonávaní dodržal všeobecne záväzný procesný právny predpis (Trestný poriadok).

Objektívne skutočnosti, ktoré podľa odvolateľa majú preukazovať protiprávnosť konania obžalovaného nie sú podľa jeho názoru pre posúdenie viny relevantné a prokurátor navyše výpočet objektívnych skutočností dopĺňa vlastnými úvahami, ktoré sú však bez právneho a skutkového základu, ba dokonca niekedy sú v priamom rozpore s ním.

Namieta, že prokurátor v obžalobe vyvodzuje protiprávnosť jeho konania, okrem iného aj z porušenia ustanovení štatútu N., hoci štatút platil pre N. ako nadáciu do augusta 1997 a následne, keď sa nadácia pretransformovala na záujmové združenie právnických osôb schválila si vlastné stanovky - v čase skutku platilo znenie stanov z 24. apríla 2004.

Prokurátor nezdôvodnil, v rozpore s ustanovením § 235 písm. d/ Tr. por., právnu kvalifikáciu činu ako trestného činu sprenevery podľa § 248 Tr. zák. Aj v prípade preukázania viny obžalovaného, jeho konanie nenaplnilo pojmové znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu vzhľadom na skutočnosť, že vlastníky finančných prostriedkov N. nestratil kontrolu nad svojim majetkom, ale ich len zveril do správy inému právnomu subjektu, čo potvrdzuje účel zmluvy, ktorým je správa finančných prostriedkov určených na podporu stredného a malého podnikania. Analýzou zmluvy možno dospieť k záveru, že agentúra len zverila svoj majetok na určitý čas v prospech iného subjektu, za podrobne stanovených podmienok, s povinnosťou vrátiť zhodnotenú peniaze aj s podielom na zisku. N. sa touto zmluvou nevzdala svojho majetku v prospech iného právneho subjektu, a teda nemohlo prísť ani k naplneniu objektívnej stránky trestného činu sprenevery podľa § 248 Tr. zák.

Obžalovaný vo vyjadrení poukázal aj na to, že prokurátor už v prípravnom konaní zrušil obvinenie vo vzťahu k obvinenému T. Š., hoci jeho postavenie v tejto trestnej veci je

z hľadiska dôkazného s týmto svedkom identické, ich výpovede sú zhodné, osobitne vo vzťahu k priebehu a výsledkom rokovania správnej rady N. z 12. augusta 2005.

Zdôraznil, že pre rozhodnutie o vine obžalovaného je rozhodujúce zodpovedať otázky, či na zasadnutí správnej rady 12. augusta 2005 bol schválený Program rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky, alebo iba jeho tézy a či podľa skutočného obsahu rokovania správnej rady zaznamenaného v zápisnici mu bol správnou radou daný súhlas na uzatvorenie zmluvy o správe rizikového kapitálu a na základe tejto zmluvy aj na ďalšie plnenie v prospech zmluvného partnera, a to už bez ďalšieho schvaľovania správnou radou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe podaného odvolania primárne zistil, že nie je daný dôvod pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. (odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou) a nie je ani daný dôvod pre zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preto postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo.

Odvolací súd v posudzovanej veci rozhodol v zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí, pretože rozhodoval podľa § 321 ods.1 Tr. por. a bolo zrejmé, že chybu nie je možné odstrániť na verejnom zasadnutí.

Podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok, ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutého výroku, na ktorých objasnenie treba dôkazy zopakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Obžalobný návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR zo 6. júla 2006 č. VII/1 Gv 102/2005-71 kladie obžalovanému Ing. B. za vinu, že trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. sa podľa skutku ustáleného v obžalobe dopustil tým spôsobom, že ako generálny riaditeľ N. v rozpore so stanovami a štatútom tejto agentúry, svojvoľne, bez informovania, predchádzajúceho schválenia a rozhodnutia správnej rady tejto agentúry realizoval Program rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky tak, že po vyhlásení verejnej súťaže uzavrel Zmluvu o správe rizikového kapitálu a na jej základe opäť bez schválenia správnou radou podpísal prevodné príkazy na prevod finančných prostriedkov v objeme 1 584 470 000 Sk z účtov N. na účty C., s.r.o. Košice.

Z takejto konštrukcie skutku jasne vyplýva, že prokurátor nespochybňuje, že bol realizovaný program rizikového kapitálu, ale že bol realizovaný obžalovaným v rozpore so stanovami a štatútom N. a bez predchádzajúceho informovania, schválenia a rozhodnutia správnej rady.

V tejto súvislosti je možné sa potom stotožniť s obhajobným tvrdením obžalovaného obsiahnutom vo vyjadrení k podanému odvolaniu, že pre posúdenie viny, vychádzajúc z opisu skutku v petite obžaloby je podstatné zistenie, či v postavení generálneho riaditeľa porušil stanovy Agentúry, konkretizované v skutku pri realizácii Programu rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky, či bez mandátu správnej rady agentúry uzavrel zmluvu o správe rizikového kapitálu so spoločnosťou C., s.r.o. Košice a neoprávnene jej poukázal na účet aj finančné prostriedky. Dokazovanie smerujúce k objasneniu skutkového stavu veci a posúdenia viny obžalovaného malo teda smerovať k otázke, či na rokovaní správnej rady 12. augusta 2005 bol správnou radou schválený Program rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky alebo boli schválené len jeho tézy. V prípade, že bol schválený Program, bolo nevyhnutné dokazovanie zamerať na okolnosti, či obžalovaný v pozícii generálneho riaditeľa smel bez ďalšieho schvaľovania správnou radou realizovať jednotlivé kroky smerujúce k naplneniu programu, t.j. uzavretie zmluvy o správe rizikového kapitálu so spoločnosťou ktorá vzišla z výberového konania, prevod finančných prostriedkov a pod. V prípade ak boli schválené len tézy tohto programu bolo potrebné dokazovanie zamerať na skutočnosti, resp. úlohy, ktoré boli obžalovanému uložené správnou radou so zámerom dopracovať relevantné materiály týkajúce sa programu, aby tento následne mohol byť správnou radou schválený.

Z tohto pohľadu je treba súhlasiť s obžalovaným aj v tom smere, že pre posúdenie jeho viny sú nepodstatné a skutkovo i právne irelevantné „objektívne skutočnosti“ ako ich nazval prokurátor, a to vývoj kauzy po zasadnutí správnej rady N. z 12. augusta 2005, najmä rýchlosť ktorou obžalovaný prijímal následné opatrenia pri realizácii Programu, ako aj výsledky kontrolnej činnosti. Ide totiž o okolnosti, ktoré nasledovali po skutku, resp. skutku predchádzali.

Obžalovaný Ing. B. na hlavnom pojednávaní v rámci svojho obhajobného prednesu uviedol, že zasadnutiu správnej rady 12. augusta 2005 predchádzal asi dvojtýždňový proces,

kedy so svedkom P. prejednávali materiály určené na rokovanie a schválenie do správnej rady. Tieto materiály boli po oprave textov v konečnom znení rozdistribúované všetkým členom správnej rady. Materiál je súčasťou spisu na č.l.738 – 745. Túto skutočnosť potvrdil aj svedok P. a svedok Š.. Obžalovaný ďalej vypovedal, že členovia správnej rady o programe diskutovali a po rozprave dal predseda správnej rady hlasovať a program bol jednomyselne schválený všetkými členmi správnej rady v zmysle predloženého materiálu, s tým, že Agentúra dostáva mandát vykonať všetky kroky spojené s realizáciou programu. Z hľadiska subjektívnej stránky sa od tejto chvíle cítil oprávnený konať.

Na preverenie tohto obhajobného tvrdenia obžalovaný už pri predbežnom prejednaní obžaloby žiadal, aby boli vykonané konfrontácie medzi jeho osobou a členmi správnej rady Ing. B., Mgr. H. a J. M. a tiež medzi svedkom T. Š. a členmi správnej rady (okrem svedka P. – táto konfrontácia už vykonaná bola). Vyslovil presvedčenie, že práve tieto dôkazy preukážu, že skutočnému a pravdivému obsahu rokovania správnej rady z 12. augusta 2005 zodpovedá obsah zápisnice, ktorá bola vyhotovená T. Š. a druhá verzia zápisnice vytvorená na mimoriadnom zasadnutí správnej rady 22. augusta 2005 je nepravdivá. Napokon tieto dôkazy žiadal vykonať aj prokurátor už v prípravnom konaní (č.l. 43).

Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že za účelom náležitého objasnenia veci je potrebné aj tieto dôkazy vykonať, tak ako to požadovali obe strany.

Zo zmluvy o správe rizikového kapitálu, ktorá je súčasťou spisu na č.l. 492 – 500, uzatvorenej medzi N. ako objednávateľom a spoločnosťou C. s.r.o. ako poskytovateľom vyplýva, že jej účelom je správa finančných prostriedkov určených na podporu projektov malého a stredného podnikania. Z takéhoto účelu zmluvy vyplýva, že objednávateľ ako vlastník finančných prostriedkov nestratil kontrolu nad svojim majetkom, keďže správcovskej spoločnosti zo zmluvy vyplýva povinnosť zaistiť objednávateľovi vrátenie finančných prostriedkov spolu s podielom na zisku.

V tejto súvislosti bude potrebné opätovne vypočuť svedka Ing. B. B. k otázke vzniku škody N. konaním obžalovaného.

S poukazom na tieto dôvody, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za predčasné, na objasnenie skutkového stavu veci a preverenie obhajobného tvrdenia

obžalovaného bude potrebné vykonať ďalšie dôkazy, preto postupom podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2009

JUDr. Ján Mihal
predseda senátu
v.z. JUDr. Jana Serbová
(§ 172 ods. 5 veta druhá Tr. por.)

Vypracovala: JUDr. Jana Serbová

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková